GODZIENNA

Ner 287. ROK 1833. SRODA 30 PAŹDZIERNIKA

Pismo to wychodzi codzień oprocz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Wolfga. B.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien	godzina	Barometr na 0° R.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
	7 27	„ 8. 870	— 0,4	— 4.0	Pn. Wschodni słaby	Pogoda	
	12	„ 8. 962	+ 6,6	+ 0.3	„ „	„ „	
29	3	„ 8. 567	+ 8,2	+ 0.2	„ „	„ „	
	9	„ 8, 609	+ 2,6	+ 3,0	„ „	„ „	

Część Urzędowa.

Ceny zboża w czterech gatunkach na targowicy w Kleparzu przy Krakowie sprzedawanego

D. 28 i 29 Października 1833 roku.	1.		2.		3.		4.	
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
Korzec Pszenicy.	19	10	19	—	17	—	16	24
— Żyta..........	13	6	12	12	11	—	8	—
— Jęczmie:...	10	—	9	6	9	—	7	15
— Owsa........	7	15	7	—	—	—	—	—
— Grochu.....	15	—	—	—	—	—	—	—
— Jagieł......	29	—	28	—	27	—	—	—
— Rzepaku...	30	—	28	—	—	—	—	—

Przekonali się o powyższych cenach zboża i oryginał jak zwykle podpisali.
Peszke, Nasturkiewicz. W.G, *Gołębiowski*, K.T.

LOTERYA KRAJOWA.

W 579 ciągnieniu d. 30 Października 1833 roku w przytomności osób od rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały numera następujące:

45. — 1. — 57. — 10. — 2.

Przyszłe Ciągnienie 580 przypada dnia 6 Listopada 1833 r.

Część Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z OSTATNIEY POCZTY.

FRANCYA

Paryż 13 Października.

Król i królowa Belgów przybędą niezawodnie d. 18 do Compiegne, jeżeli króla niezatrzymają nowo zaszłe wypadki w Antwerpii.

Czytamy w *Gazette de France:* »Rozporządzenie według którego powołano 35,000 ludzi z klassy 1832 r. zniweczyło nadzieję rozbrojenia, któremi Francyę cieszono. – Od trzech lat życie Francyi jest tylko gwałtownem przesileniem, złagodzonem przez marzenia, których nigdy nieuiszczono. Rząd z natury swojey zdaje się bydź na to skazanym, aby z jednego niebezpieczeństwa w drugie wpadał.

Prefekci w departamentach Pyreneyskich otrzymali rozkazy, aby wszystkich konstytucyinych wychodniów na 40 mil od granicy oddalili.

Pułk 58 piechoty liniowéy wyruszy d. 15 t. m. z Paryża dla wzmocnienia załogi w Strażburgu.

Żyjący od dawna w Paryżu 80 letni wychodzień włoski Bounarotti został wczoray aresztowany, niewiadomo zjakiey przyczyny.

Piękny posąg Napoleona przez Rollanda wypracowany, umieszczony dawney w sali

instytutu a w r. 1814 z tamtąd wyniesiony, będzie znów teraz, wskutek rozporządzenia ministra publicznego oświecenia, na dawne mieysce przywrócony. (*G. P. S.*)

BELGIA.

Bruxella 9 Października

Odjazd króla i królowey do Paryża przeznaczono na dzień 17 t. m.

Gazeta *Independant* zawiera co następuje: »Skoro rząd zawiadomiony został iż Hollendrzy na wszelki sposób chcą wzmocnić załogę w Mastrychcie, wydano wczoray o godzinie 10tey zrana z ministerium woyny rozkazy, aby batalion 1go pułku strzelców stojący w Lowanium i dwie bateryę artyleryi, natychmiast udały się w pochód do Hasselt. Woyską te istotnie już udeszły niezwłocznie po otrzymaniu rozkazów w forsownych marszach do mieysca przeznaczenia. Oprócz tego jeszcze inne woyska są zgromadzone.

Dnia 10 *Października.* Monitor tuteyszy donosi: »Wszyscy woyskowi którzy w pierwszych dniach lipca otrzymali trzech miesięczne urlopy, donoszą z wczorayszego dnia: »Wczoray z południa o godzinie 4 otrzymał 11 pułk strzelców tu na załodze stojący nagle rozkaz do pochodu; o godzinie 6 przed wieczorem, opuścił już nasze miasto, dziś ma stanąc w Lowanium 7 mil niemieckich. Drugi batalion 1go pułku strzelców, udał się także wczoray tą samą drogą w pochód.

Z powodu nayzwyczaynie spadających papierów hiszpańskich na tuteyszey giełdzie zmuszeni byli głównieysi nasi bankierowie, wstrzymać tychże wypłatę.

Wielka liczba wyższych i niższych oficerów otrzymali wczoray rozkaz aby natychmiast udali się do swoich korpusów. Onegday zaszły wielkie poruszenia woyską, których celem ma bydź skoncentrowanie się na granicy pod Hasselt, dla sprzeciwienia się przechodowi woysk hollenderskich przez kraj nasz do Mastrychu. Półkownik inżynieryi odjechał wczoray bardzo spiesznie z Bruxelli do Hasselt. Według instrukcyi udzieloney temuż, ma on tylko pod tym warunkiem dozwolić zmiany hollenderskiey załogi w Mastrychu, aby naprzód tylko wyrównywająca liczba żołnierzy tamże udała się, powtóre, aby jeżeli Hollandya z swey strony zezwoli, usunąć przeszkody czynione w żegludze na rzece Maas. (*G. P. S.*)

HISZPANIA.

Madryt 5 Października.

Oto jest dekret owdowiałey królowey hiszpańskiey, przez który udziela prezydentowi rady ministrów P. Zea Bermudez, testamentalne postanowienia zmarłego króla: »Powierzone mając wykonanie prawa rządu tych królestw, w imieniu mey dostoyney córki Izabelli II. wydałam pod d. 29 t. m. kilka dekretów, polecając radzie wszelkie względy na środki jakie w tych okolicznościach przedsięwzięte bydź mają, doniosłam jey również o smutnem zeyściu mego drogiego i ukochanego małżonka ś. p. Ferdynanda VII, i potwierdziłam ministrów i sekretarzów stanu, jakoteż wszystkie władze państwa w ich właściwych urzędach, aby bieg interessów i wykonanie sprawiedliwości nie cierpiały żadney przerwy; gdy dnia następującego znalazł się dokument opieczętowany herbami królewskiemi, którego podpis wyrażał, iż to jest testament mojego dostoynego małżonka i pana, który d. 12 czerwca 1830 r. w letnim zamku królewskim w Aranjuez w przytomności Don Francisco Taleos Calomarde, owczesnego ministra sekretarza stanu, ministra sprawiedliwości, i naystarszego notaryusza państwa, jakoteż dostateczney liczby świadków to jest: »Don Luis Maria Salazar, Don Luis Lopez Ballesteros, i t. d. spisany został, nakazałem więc aby teraźnieyszy sekretarz stanu, minister sprawiedliwości, i naywyższy notaryusz Don Juan Gualberto Gonzales, którym takowy w formie téy saméy wręczyłam, aby mojem imieniem wyżey wspomnionych świadków wezwali, i z témiż do pałacu królewskiego się udali, gdzie minister rady i izby kastyliyskiey Don Roman Lopez Pellegrin, jako sędzia, w przytomności królewskiego należycie umocowanego pisarza sądowego, przystąpi do uroczystego aktu, jaki prawo w podobnych wypadkach, względem uznania, otworzenia i ogłoszenia testamentu przepisuje. Po dopełnionem w przyzwoitey formie sprawdzeniu tego dokumentu w sali pałacu królewskiego, gdzie się rady stanu odbywają, w obecności wyżey wspomnionych w Madrycie znaydujących się świadków, do których się też dla większey uroczystości przyłączyli: Xią-

że prezydent rady; Don Francisco de Zea Bermudez, mój pierwszy sekretarz stanu i minister; xiąże Lijar; margrabia Orani, naywyższy szambelan; margrabia Belgida, naywyższy koniuszy; okazało się w obecności tych wszystkich dostoynych osób, iż ten testament istotnie podpisany jest własnoręcznie, przez ś. p. króla Ferdynanda VII. — Pomiędzy klauzulami tyczącemi się poczynionych zapisów, legatów i darów dla ubogich, polecania duszy, i zarządzenia pogrzebu, jako też innych wewnętrznych spraw domu i rodziny królewskiey, znaydują się także następujące: 9.) Oświadczam iż zaślubiony jestem z Donną Maryą Krystyną Bourbon, córką Franciszka I. króla oboyga Sycylii, mojey siostry Donny Maryi Izabelli, Infantki hiszpańskiey. Jeżeliby w przypadku méy śmierci wszystkie lub jedna część moich dzieci, które mi Bóg udzieli, jeszcze miały pozostawać w małoletności, chcę i stanowię, aby moja nayukochańsza małżonka, Donna Marya Krystyna Bourbon, była tychże opiekunką, 11.) Gdy syn lub córka, któreby z tych po mnie następowało na tron w czasie mojey śmierci nie osiągnęło jeszcze 18go roku swojego wieku, natenczas przeznaczam moję nayukochańszą małżonkę D. Maryę Krystynę na rejentkę i gubernatorkę (rejenta et gubernatora) całego państwa aby témże sama zarządziła, dopóki mój syn lub córka nie osiągnie 18 roku. Ponieważ jest mojem życzeniem, aby moja nayukochańsza małżonka, przy zarządzie królestwa i wwyżey wspomnionym wypadku, wspieraną była przez mężów zdolnych i doświadczonych, których rzetelność, i przywiązanie do mojey królewskiey osoby dostatecznie jest znane, rozporzadzam zatem, aby skoro obéymie rejencyę tych królestw, utworzyła radę rządową, z którąby się mogła naradzać nad najważnieyszemi interessami, a szczególnie nad takiemi, które wymagają użycia powszechnych i doyrzałych środków dla dobra moich poddanych, nie będzie jednak przeto obowiązaną udzieloną sobie radę koniecznie wypełnić. 13.) Ta rada rządząca składać się ma z następujących osób, i według porządku, jak tu są wymienione: Don Juan Francisco Marco y Catalau, kardynała świętego rzymskiego kościoła; margrabiego Santa Cruz, xięcia Medinacelli, Don Francisco Xavier Castannos; margrabi los Amarillas; teraźnieyszego naystarszego mojey rady kastylskiey Don Józef Marja Puig; ministra rady indyjskiey, Don Francisco Xavier Caro. Na przypadek nieprzytomnoćci, słabości lub śmierci wszystkich lub niektórych członków téy rady rządzącey, mianuję za następców: do klassy duchowieństwa, Don Tomas Arias; do klassy grandów, xięcia Infantado i hr. Espana; do klassy jenerałów Don Józef de la Cruz; a do klassy urzędników, Don Maria Garelli, i Don Marya Hevia i Noriege, z mojey królewskiey rady, którzy porządkiem jakim tu są spisani, pierwszych mają zastępować w wypadku śmierci. Jest także moją wolą, ażeby sekretarzem tey rady rządzącey był Don Nareiso de Heredia hr. Ofalia, a w jego niebytności Don Francisco de Zea Bermudez. 14.) Jeżeli przed lub po mojey śmierci, w czasie, gdy ta rada rządząca zaprowadzoną zostanie, jeden z członków takową tworzących, z jakiey bądź przyczyny odpadnie, natenczas moja naukochańsza małżonka jako rejentka i gubernatorka państwa mianować będzie następcami tych, którzy posiadają zaufanie królewskie i potrzebne zdolności do piastowania tak ważnego ursędowania. 15.) W nieszczęśliwym wypadku, gdyby moja naukochańsza małżonka miała umrzéć, nim mój syn albo córka wstępująca na tron osiągnie rok 18ty, chcę i rozkazuję aby powierzona jey rejencya i rządy państwa przeszły na radę rejencyjną, która składa się z osób wymienionych w 13tym artykule do utworzenia rady rządzącey. 16.) Rozporządzam i rozkazuję, aby tak przy wyżey wspomnioney radzie rządzącey, jako też przy utworzyć się mającey radzie rejencyjney, na wypadek śmierci mojey nayukochańszéy małżonki, wszelkie rady i rozprawy nad wszelkiemi interessami dobra państwa i poddanych tyczące, rozstrzygano większością głosów. 17.) Synów lub córki których zostawiam mianuję memi jedynemi i uniwersalnemi dziedzicami; wyjąwszy piątą część mojey posiadłości, którą méy nayukochańszey małżonce Donnie Maryi Krystynie Bourbon zapisuję, i która z wniesionym przez nię posagiem z mego majątku według porządku przez prawa przepisanego wziętą bydź ma.

Po tym przez owdowiałą królowę z dnia 2 b. m. podpisanym wyroku, następują w gazecie nadworney z d. 3 ministeryalne okólniki, w których między innemi minister woy-

ny rozporządza 6cio miesięczną żałobę dla całego woyska; daléy wzywa wszystkich jenerał kapitanów, kommendantów i t. p. aby królowey Donnie Izabelli II. składali przysięgi prawne, i aby działających w brew ostatniey woli ś. p. monarchy, karali według caléy surowości prawa.

Artykuł 19ty wyż wspomnionego testamentu opiewa, że za duszę króla i spoczywających w Bogu królewskich małżonek 20 tysięcy mszy odczytanych bydź ma, których koszta między nayuboższe gminy państwa rozdzielone bydź mają.

W tey gazecie czytamy adressy do królowey, jenerał-kapitanów z Arragonii, Starey Kastylii, Estremadury, Burgos i Guipuzcoa, również głównéy dyrekcyi król. korpusu inżynierów i korregidora Madryckiego.

Królowa rejentka wydała dnia wczoraySzego następujący manifest: »Przejęta naygłębszym smutkiem, z powodu nagłey straty mego dostoynego małżonka i władcy, mogłam tylko świętą powinnością, którey wszystkie uczucia serca ustąpić muszą bydź nakłonioną do przerwania milczenia, które mi wielkość mey boleści i zadanego mi ciosu nakazywała. Oczekiwania jakie rząd nowy zawsze wzbudza, bywają jeszcze przez niepewność względem zarządu państwa podczas małoletności władcy powiększone. Dla usunięcia tey niepewności, i oddalenia niespokoyności, jaką w umysłach rodzi, uważałam za moją naypierwszą powinność wystawić otwarcie zasad; według których podczas małoletności królowey, mey drogiey i wielce ukochaney córki Dony Izabelli II. zawsze rządzić będę. Religja i monarchja, fundamentalne dla Hiszpanii warunki życia będą przezemnie szanowane, bronione i wcałey mocy i czystości utrzymane. Naród hiszpański znaydzie w wrodzoney sobie gorliwości dla służby bożey i wiary swych oyców naylepszą rękoymią; nikt nie poważy się, nakazywać mu posłuszeństwa, jeżeli nie czci świętych przedmiotów jego wiary i uwielbienia. Przyjemno jest dla mojego serca, gdy się mogę z gorliwością przyłożyć do dobra tak odznaczającego się katolickiego narodu, przewodniczyć jemu i dać mu zapewnienie, iż święta niezmazana religia, jaką wyznajemy, jey nauka, jey świątynie i jey sludzy, będą naypierwszém i naydroższem staraniem i troskliwością mojego rządu. Czuję nayżywsze zadowolnienie przy tey myśli, że powierzone mi dobro władzy królewskiey nienaruszenie zachować, jest mojem obowiązkiem. Sumiennie utrzymywać będę formę i prawa zasadnicze monarchii, niedozwalając niebezpiecznych nowości, chociażby te w swych zasadach jeszcze tak szanownemi były; doznaliśmy albowiem skutków tego, niestety aż nader często. Naylepsza forma rządu dla kraju jest ta, do którey tenże przywykł. Stała i trwała władza ugruntowana na dawnych prawach, szanowana przez zwyczaie, uświęcona wiekami jest nayskuteczniejszym środkiem do ugruntowania dobrego bytu ludów. Reformy w zarządzie, zmierzające jedynie do zaprowadzenia trwałego szczęścia i dobrego bytu ludu, i będące niewątpliwey wartości dla niego, staną się przedmiotem mojey troskliwości. Szczególniey zwracać będę moję uwagę na zniżenie podatków i na dobre, oraz (o ile się to zgadać będzie z bezpieczeństwem państwa i potrzebami służby krajowey) spieszne wykonywanie sprawiedliwości, nakoniec na bezpieczeństwo osób i majątków, jako też na zachęcenie do wyszukiwania wszelkich źródeł dobrego bytu. Dla zadosyć uczynienia temu wielkiemu żądaniu, które mi jest zostawione do uszczęśliwienia Hiszpanii, potrzebuję jednomyślnego współdziałania, ufności, chęci i sprężystości wszystkich dobrych Hiszpanów, o których pozyskaniu niewątpię; wszak wszyscy są synami jedney oyczyzny, a zatem równy udział mieć będą w jey dobrym bycie. Nie będę prześladować zdań politycznych, jakie się poprzedniczo objawiały; nie użyczę mego ucha szkalowaniom i mowom oszczerstwa; nie dozwolę żadnych roszczeń za usługi samolubne, i równie mało cenić będę tę wierność, którey tylko widokiem będą cele poboczne. Ani imie królowey ani moje niech jednemu li stronnictwu nie służy za hasło. Imie królowey powinno równie jak moje, bydź puklerzem całego narodu; moja miłość, moja opieka, moja troskliwość należą zarówno do wszystkich Hiszpanów. Dotrzymam niezłomnie istniejących traktatów ze wszystkiemi mocarstwami i szanować będę ich niepodległość, lecz również wymagać będę od wszystkich tey rzetelności i poważania, jakich Hiszpania ma prawo żądać. Jeżeli połączeni Hiszpanie dążyć będę wspólnie ze mną do celu jaki sobie zamierzyłam, i jeżeli usiłowanie nasze niebo pobłogosławi, na owczas wielkie to państwo, którego wszelkie cierpienia znikną, zdam mey dostoyney córce, aby ukończyła dzieło uszczęśliwienia, i promienistą koronę sławy i miłości, otaczającą, w kronice hiszpańskiey imie Izabelli, rozszerzyła i uwieczniła.»

Dano w pałacu Madryckim dnia 1 października 1833 roku.

(podpisano) *Królowa Rejentka.*

(G. P. S.)